

MARIBORSKI DELAVEC

Političen list.

Naročnina znaša:

Z dostavljanjem na dom ali po pošti K 10.— mesečno.
četrtletno K 30.—
Če pride naročnik sam v upravništvo po list: Mesečno K 9.50. — Inserati po dogovoru.

List izhaja vsak delavnik popoldne.

Posamezna številka stane 60 vin.

Uredništvo in uprava:

Mariborska tiskarna (Jurčičeva ulica št. 4.)

Telefon uredništva št. 276, uprave št. 24.

Leto III.

Maribor, ponedeljek 21. junija 1920.

Št. 136.

Vstaja turških nacionalistov.

Klerikalna kapitulacija pred Protičem. — Pasivna volilna pravica za učitelje še ni sprejeta.

Govor poslanca F. Voglarja v narodnem predstavništvu.

(19. junija 1920.)

Gospodje narodni predstavniki!

Ravnokar ste sprejeli jako nedemokratičen paragraf izbornega zakona, ko ste se izrekli za takozvane kvalificirane kandidate, češ, da je absolutno potrebno, da je inteligenca naroda v parlamentu primerno zastopana, tista inteligenca, ki je vodila jugoslovanski narod iz robstva v svobodo.

Isti zakon, s katerim protežirate inteligenco, pa naj dobi v § 15. določbo, da se naj velikemu delu iste inteligence odvzame pasivno izborna prava. Jasno je torej, da protežirate samo gotov del inteligence.

Jaz uvažujem razloge odbora, češ da ni dobro, da bi nastopali kot del legislative tisti činovniki, ki tvorijo vladino eksekutivo in kot taki lahko vplivajo na volilce in jih terorizirajo. Zato sem tudi jaz proti temu, da bi dobili pasivno volilno pravo policaji, žandarji ali politični činovniki v obče.

Toda povejte mi, kako more terorizirati narod n. pr. poštni ali železniški činovnik ali učitelj na osnovni šoli?

Dan sokolskega naraščaja.

(Konec.)

Pospravilo se je orodje in že nastopa dekliska in deška deca k igram v sedmih oddelkih. Važna panoga so igre v sokolskem telovadnem načrtu za mladino in sokolska društva jim morajo posvečati posebno pozornost. Blagodejen je njihov vpliv na telo in duševno razvedrilo dece. Igralo se je živahno in vzbudilo tako med igralci kakor gledalci mnogo pristranskega veselja.

Po krajšem presledku so sledile igram vaje na orodju odrasleje dece in sicer po ena deška vrsta na drogu, bradlji, konju, kozi in prostem skoku ter dekliska na bradlji in na 4 četverokotno postavljenih kladinah 36 deklic mariborsk. Sokola pod vodstvom župne načelnice sestre Škerjančeve. Pri tej točki zaslužijo zadnje posebno pohvalo in se vredno pridružujejo prej pohvalno omenjeni četiri z redovnimi vajami in 7 vrstam studenškega Sokola, to so bile tri točke sporeda, ki so mogle zadovoljiti najstrožjega sokolskega strokovnjaka. Deklice so lahko nastopile k orodju in odhajale v lepem rajalnem pohodu, posamezne vaje pa so bile izvajane na štetje naravnost brezhibno enakomerno in povsem

Naše činovništvo brez razlike na stroko je bilo najbolji zaščitnik političnih pravic našega naroda v nacionalnem boju proti Nemcem, Madžarom in Italijanom. Vsak činovnik je bil poleg duhovnika, advokata in zdravnika obenem politični svetovalec svojega naroda. In narod je izkazal svojim činovnikom v mnogih slučajih svoje poverenje s tem, da jih je poslal v parlament.

In v nobenem slučaju nismo opazili, da bi bilo to državi v kvar.

In ako je smel biti činovnik politični vodja naroda v narodnostnem boju, zakaj bi ne smel biti isto v urejeni nacionalni državi?

Ako hočemo ustvariti v istini demokratičen volilni red, potem ne smemo brez tehtnega vzroka oropati velikega dela naše inteligence njenega državljanskega prava, pasivne volilne pravice. Ker ako pravi dotični paragraf, da izgubi tisti uradnik, ki kandidira in je izvoljen, svojo službo, je to isto, kakor odvzeti uradnikom pasivno volilno pravico.

Ako stopi inteligent kot činovnik v službo domovine, ne sme biti poleg slabe plače še povrh kaznovan s tem, da se mu odtegne pasivno volilno pravico.

Jaz stojim na stališču, da mora imeti

prikladne dekliski deci. Žal, da se v splošnem o drugi orodni telovadbi ne morem enako pohvalno izjaviti. Vaditelji naraščaja naj bi nikdar ne pozabili, da morajo biti pri izbiri vaj na orodju za deco posebno previdni in da je treba naravnost zavirati stremljenje mladine po učinkovitih vajah, ki morejo biti kvarne mlademu v razvoju se nahajajočemu telesu. Vaje v vzpori v obče in na bradlji še posebej morajo biti pri deci do 14 leta brez-uvetno izključene. Pogrešno je bilo torej, da so mali dečki in deklice poizkušale vaje, ki jim njihove mlade sile niso bile kos in so si pomagali s nelepimi in sicer nepotrebni medkolebi in pokrčavanjem rok in nog. Pri vajah na orodju je bolj kakor pri vseh drugih gledati na lahkoto in lepoto izvajanja. In decam se ne da zavajati z burnim ploskanjem dečku, sicer še bolj odraslemu obrtniškem vajencu, za njegovo lepo stojo na bradlji, kajti širše občinstvo ne more poznati temeljev sokolske mladinske telesne vzgoje. Ne v izdatnosti in sili, marveč v lepoti in lahkoti vaj na orodju naj teknujejo dečki.

Javno telovadbo naraščaja so dostojno zaključile proste vaje najmanjših v lepem številu 158 dečkov. Njihovega izvajanja pač ne smem staviti pod strogo kritično presojo,

vsak činovnik vsaj toliko državljanskega prava kakor vsak delavec in seljak.

Danes, ko imamo veliko in bogato jugoslovensko državo, moramo zlomiti stare tradicije, ki so vladale svojčas v Srbiji, ko je bil činovnik rob vladajoče politične stranke. Zlomiti je treba tiste tradicije, ko sta eksistirali dve grupi činovnikov: ena aktivna, ki je bila v službi vladajoče stranke, druga pa na razpoloženju, ki je čakala, da se vrne zopet njena stranka na vlado.

Dokazano in jasno je, da te prilike niso bile zdrave in za državo koristne, in naša zahteva mora iti za tem, da se nikdar več ne vrnejo.

Državna urejenost in moč sloni na zanesljivem in zadodoljnem uradništvu. Činovniški aparat pa funkcionira samo v tem slučaju brezhibno in dobro, ako se čuti vsak posamezni činovnik enakovrednega državljana, ne pa človeka druge vrste.

Jaz se prav nič ne čudim, da se pojavljajo med činovniki komunisti. Cvet naše inteligence se nahaja v državni službi, a nima pravice, da kandidira v parlament, da povzdigne tam svoj glas in protestira proti ponižujočemu ravnanju s činovništvom.

pa rečem kratko: dobro ste izvršili svojo nalogo naši malčki!

Občinstvo je vsem točkam precej dolgega sporeda sledilo z največjim zanimanjem in vsem vajam izražalo pohvalo in priznanje z dolgotrajnim ploskanjem v nemali ponos in veselje malim telovadcem in telovadkam. Stariši naraščaja so mogli spoznati, da je telesna vzgoja njihovih ljubljencev v večjih rokah sokolskega vaditeljstva, ki rado žrtvuje svoj prosti čas za dopro sokolsko stvar.

Po končani telovadbi je po izvršenem nastopu v lepem nagovoru na deco starosta Sokola v Mariboru br. Vladimir Serneč poudarjal pomen telesne vzgoje za mladino in koncem nazdravil naši osvobojeni domovini, kralju Petru in princu Aleksandru in radostno se je odzvajal naraščal in občinstvo z burnimi zdravoklici!

S telovadišča se je razvil sprevod do Narodnega doma, kjer se je starosta br. dr. Serneč še zahvalil vaditeljem in vaditeljicam za njihovo požrtvovalno delo in čestital na veletopem vspehu prvega naraščajevega dne. Vsi navzoči so navdušeno zapeli našo himno »Lepa naša domovina« in dan sokolskega naraščaja je dostojno zvršil. N.

Dnevne vesti.

Činovniki od preka prenašajo lažje beograjsko plačkanje kakor pa to, da se postopa z njimi kot manjvrednimi ljudmi in se jih goni iz službe zaradi političnega prepričanja.

Veliko pogreško bi učinilo narodno predstavništvo, ako bi hotelo te predpotopne prilike obdržati tudi v novi državi in hotelo ustvariti dve kategoriji državljanov: eno, ki ima poleg državljanjskih dolžnosti tudi vse državljanjske pravice, in drugo, ki ima samo državljanjske dolžnosti, ne pa državljanjskih pravic.

Brez vsakega pridržka moramo vendar priznati, da so poleg naše vojske v prvi vrsti nesebični činovniki vseh kategorij pripomogli državi do fiste urejenosti, v koji se danes nahaja.

Kako bi torej moglo biti državi v kvar, ako pošlje narod v parlament človeka, ki se je v službi domovine izvrstno obnesel kot činovnik in ki lahko kot praktik pomaga v legislativi s svojimi nasveti zlasti sedaj, ko je treba ustvariti državi fundament z dobro ustavo.

To velja za vse kategorije našega činovništva izvzemši morda politične činovnike. Naravnost nepojmljivo pa mi je, kako more odreči vladni načrt pasivno volilno pravico našemu učiteljstvu na osnovnih šolah.

Naš narod je po veliki večini seljaški narod in živi po selih daleč od mest. Edini človek na selu, ki ima poleg duhovnika višjo izobrazbo, je učitelj. Ta je naravni svetovalec našega seljaka v vseh gospodarskih in političnih zadevah, kakor mu je duhovnik v duševnih.

Do učitelja, ki je bil njegov vzgojitelj in je vzgojitelj njegove dece, ima naš seljak absolutno zaupanje in v mnogih slučajih bi ga poslal kot svojega političnega zaupnika v parlament kot svojega poslanca, kakor pošilja duhovnika, ki stoji vendar v istem razmerju do seljaka kakor učitelj in v istem do države.

Ako torej učiteljstvu ne priznate pasivne volilne pravice ga niste samo na popolnoma neupravičen, krivičen in nedemokratičen način oropali njegove državljanjske pravice, temveč omajali ste tudi pri narodu zaupanje do njega. Narod ga bo smatral za državljana druge vrste.

Mi pa vendar ne smemo ustvarjati razlike med duhovsko in posvetno inteligenco, ko sta vendar nalogi obeh enaki. Duhovnik in učitelj sta enako vredna vzgojitelja našega naroda, zato dajmo tudi obema pasivno volilno pravico.

Vse to, kar velja morebiti o upravnih državnih činovnikih glede na nezdržljivost dveh funkcij, ne velja v nobenem slučaju o učiteljih. Učitelji opravljajo isto službo v osnovni in meščanski šoli, kakor profesorji v srednji šoli. In ako ima profesor pasivno volilno pravico, jo mora dobiti iz istega vzroka tudi učitelj.

Zato prosim, da glasujete za sledečo izmeno § 15.: »Državni činovnici i predsednici opština smatrače se, da su na odsustvu od dana, kad su proglašeni kao kandidati jedne liste u izbornom okrugu do vremena, kao se proglasi rezultat izbora; ako su bili izabrani, dok traje njihov mandat.«

Slovinci! Slovenke! Govorite povsod samo slovenski!

Gledališko vprašanje rešeno. Kakor izvemo, je naše gledališko vprašanje ugodno rešeno. G. ravnatelj Nučič je v nedeljo dobil od ministrstva prosvete in finance tozadevno brzojavno obvestilo, s pripombo, da natančnejše poročilo sledi. Gotovo je, da je drama zagotovljena, gre še za vprašanje ali in kako bo tudi z opereto.

Zaprto. Ta napis stoji že en mesec na vratih mestnega kopališča. Takrat se je mislilo, da bodo popravila trajala samo par dni k večjemu 1 teden, toda pretekel je 1 mesec in še vedno — zaprto. Je bilo takih dolgotrajnih popravil treba ravno zdaj, ko je kopanje zunaj nemogoče, bi se ne bilo lahko počakalo na julij ali avgust, ko ni šoi in se vsakdo lahko zunaj koplje?

S koroškega kolodvora. K dopisu pod zgornjim naslovom pripomniti bi še bilo sledeče: Da se sliši od premikačev ponoči nemško, ni še toliko čudno, pač pa je obsodbe vredno, ako pride človek v kak urad pa da sliši gospodične švabčariti. Seveda, tega niso krive same ampak oni ki od njih drugega jezika še niso zahtevali Vsaki gospodični zadostuje, da ima kako višjo osebo, ki govori za njo kjerkoli, pa je dobro. Zakaj pa imamo dalje tu še vedno samo nemške tiskovine, kakor tudi žige? N. pr. „Marburg, k. k.“, „K. k. priv. Südb.-Ges.“, „Marburg, Mat. Mag. der k. k. priv. Südb.-Ges.“ itd. Železnica je enaka imenom ulic Maribora. Ako bi imeli Nemci samo 24 ur v rokah Maribor, izginilo bi vse, kar je slovenskega. Navada nemških načelnikov je bilo vedno, da so vprašali: „Können Sie deutsch?“ Sedaj tega ni več. Nihče nič ne vpraša. Tu smo svobodni Jugoslovenci. Saj smo vsi enaki, Nemci, Italjani ali čifutje. Inteligenca, zgani se! Več uslužbencev na koroškem kolodvoru.

Slovenski godbi — slovenskega kapelnika! Iz narodnega občinstva dobivamo v zadnjem času vedno več pritožb, zakaj je med našo takozvano »železničarsko godbo« toliko Nemcev, ko imamo slovenskih oziroma slovanskih godcev dovolj na razpolago. Še ostreje pa se izražajo kritike na naslov našega slovenskega železniškega uradništva, zakaj trpi, da tej godbi načeljuje nemški kapelnik Maks Schönherr, ko bi se dalo tudi to mesto nadomestiti z našimi kapelniki. Kako čudno in za nas ponižujoče izgleda to, da igra pri izrecno narodnih slavnostih godba, ki je s kapelnikom vred večinoma nemška. Računati moramo, da je naša vojaška godba skozi celo poletje oddana izven Maribora, da smo torej navezani na civilno železničarsko godbo in to tudi preko zime, ko je vojaška godba tudi večinoma vedno oddana. Ako se naše železniško uradništvo ne more ali noče brigati za preureditev te godbe, je pač dolžnost zastopnikov vseh narodnih društev, da se za to preureditev odločno zavamejo. — K tem kritikam dostavljamo: Kolikor nam je znano, je naše železniško uradništvo, ki pride tu v poštev, že poskrbelo, da se godba nadomesti s čim največ slovanskimi godci. Na premostitev kapelnika pa naše uradništvo samo ne more nič posebno uplivati. Poznamo za to mesto zelo sposobnega moža, rodom Čeha, g. Roberta Vanuša, ki je bil svojčas vojaški kapelnik. Dolžnost naših narodnih društev je, da se za to namestitev energično pobrigajo!

Štrajk železničarske godbe. Za nedeljo dopoldne v mestnem parku napovedani koncert se ni mogel vršiti. Kakor slišimo, zahtevajo slovenski in češki godci, da, celo en del nemških godcev, odstranitev sedanjega kapelnika Schönherrja. Že ta koncert naj bi bil vodil bivši vojaški kapelnik Robert Vanuš. To pa ni pustil dosedanji kapelnik oziroma vodstvo delavnice južne železnice. Tako je napovedani koncert moral izostati. Občinstvo, ki je že kupilo vstopnice, je bilo seveda ogorčeno, zlasti, ker ni nihče vedel pravega vzroka. Za petek popoldne se baje v Narodni dom sklicuje enketa, ki bo imela rešiti vprašanje kapelnika, oziroma splch nadaljni obstoj te godbe.

Veliki „koroški kres“ 28. junija. V voj. realki priredi dne 28. junija to je ponedeljek pred prihodom regenta Aleksandra »Jugoslovenska Matica« s sodelovanjem vseh narodnih društev in pod pokroviteljstvom poveljnika voj. realke polkovnika Jakovljeviča velik »koroški kres« v prid bedni deci Koroške. Pričetek ob 16. uri 28. junija — Vidov dan — narodni praznik.

Prvi redni občni zbor »Mariborskega slovenskega ženskega društva« se vrši v sredo 23. t. m. ob 20. uri zvečer v mali dvorani Narodnega doma, II. nadstropje. Spored: 1. Pozdrav predsednice. 2. Poročilo tajnice in blagajničarke. 3. Slučajnosti. Po občnem zboru se bo vršil pogovor glede sprejema Njeg. Visočanstva regenta Aleksandra v Mariboru. Prosimo za številno udeležbo.

Mariborsko slov. žensko društvo. Deška in dekliska šola na Zrinjskem trgu priredi v soboto, dne 26. t. m. ob pol 20. uri zvečer v Narodnem domu javen koncert. Na dnevnem redu so pevske točke s spremljevanjem orkestra, harmonija in klavirja in deklamacije. Ves spored ima ime: »Potovanje po domovini« in bo gotovo nudil občinstvu mnogo užitka. Prosimo vsa društva, da ne bi ta dan prirejala drugih koncertov.

Ministrstvo unutrašnjih dela razglašuje, da je naše diplomatsko predstavništvo v Budimpešti prišlo na sled falsifikatorjem naših novih dinarsko-kronskih novčanic, od katerih jih je četvero že aretiranih. Do zdaj so se našle falsificirane novčanice po 20 dinarjev, zdi pa se, da so falsificirali tudi novčanice po 5, 10 in 100 dinarjev. Izsleditelji falsifikatorjev dobe posebno nagrado.

Podravska podružnica slov. planinskega društva prosi svoje člane, da ji nemudoma naznaniijo, kdo si hoče naročiti »Planinski Vestnik«, ki bode zopet izhajal. Naročnino bo treba posebej plačati.

Okrajno glavarstvo je kupilo eno cisterno bencina, katerega razdelitev se je poverila petrolejski družbi v Mariboru, Slovenska ulica. Lastniki mlatilnic in drugih poljedelskih strojev se pozivajo, da si ga pravočasno preskrbe.

Tobačna trafik v Rogatou št. 159 je potom javnega natečaja razpisana do 13. julija 1920. Enoletni košmati dobiček je znašal 6.670 K 94 v. Položiti se mora predno se ponudbo izroči 600 K jamščine.

Sezona na Klopinskem jezeru na Koroškem je zopet odprta. Izvrstna oskrba. Pension. Pojasnila daje ravnateljstvo hotela »Klopinsko jezero«.

Društvo jugoslov. novinarjev v Ljubljani ima svoj redni občni zbor v soboto dne 3. julija ob 15. v sobi v rožcah v hotelu Union. Dnevni red: 1. Poročilo tajnika o delovanju društva v minulem upravnem letu. 2. Poročilo blagajnikovo o društvenem denarnem stanju v minulem upravnem letu. 3. Poročilo nadzorstva. 4. Razgovor o ustanovitvi »Udruženja jugoslov. novinarjev« in o eventualni likvidaciji lastnega društva. 5. Volitev odbora, nadzorstva in razsodišča za dobo enega leta. 6. Raznoterosti. § 9. društvenih pravil določa: Na občnem zboru mora biti zastopana najmanj polovica članov. Posamezni člani lahko s pismenim pooblastilom razen sebe zastopajo k večjemu še pet članov. § 10. točka č določa, da se morajo eventualni predlogi pravih članov naznaniiti odboru pismeno najkasneje 8 dni pred občnim zborom.

Koroška Vas kliče. Obljubljena informativna predavanja o koroški, katera priredi Narodni svet za Koroško se vršijo prihodnji teden in sicer v tej le vrsti: V ponedeljek dne 28. junija: Ptuj, Maribreg, Slovenjgradec, Laško, Tržič, Krško, Litija, Višnja gora, Velike Lašče, V torek, 29. junija: Ormož, Šoštanj, Rogatec, Radeče, Kostanjevica, Vrhnika, Trebnje, Ribnica. V sredo, 30. junija: Slov. Bistrica, Ljutomer, Sevnica, Škofja Loka, Novo mesto, Kamnik, Zužemberk, Kočevje. V četrtek, 1. julija: Celje, Zgornja Radgona, Gornjiograd,

Šmarje, Brežice, Radovljica, Brdo. V petek, 2. julija: Maribor, Kranjska gora, Mokronog, Črnomelj, Cerkljica. V soboto 3. julija: Šent Lenart v Slov. gor., Vranksko, Konjice, Kozje, Kranj, Metlika, Lož. Lepaki in letaki so se že razposlali in sicer županstvom in sedežem sodniškega okraja. Vse krajevne faktorje in društva prosimo, da podpirajo županstva pri razpošiljanju lepakov in priskrbe sporazumno z njim dvoranje za predavanje ter določijo uro. Predavanje se vrši popoldan ali zvečer.

Vpisovanje v pripravljalni razred in I. letnik dvorazredne trgovske šole s pravico javnosti v Mariboru bo 6., 7. in 8. julija t. l. ob 9. do 12. ure. V pripravljalni razred se sprejemajo le učenci, ki so dovršili šesti razred ali oddelček ljudske šole ali II. razred srednje šole ali I. razred triletno ozir. II. razred štiriletno meščanske šole in so stari vsaj 13 let. Za pripravljalni razred ni sprejemnih izpitov. V prvi letnik se sprejemajo učenci in učenke, ki so dovršili IV. razred srednje šole ali popolno meščansko šolo ali pripravljalni razred dvorazredne trgovske šole in so stari vsaj 14 let. Za te ni sprejemnega izpita. Poleg teh se sprejemajo v I. letnik tudi tisti učenci in učenke, ki so dobili v IV. razredu srednje šole v napredku drugi red, ali tisti, ki so dovršili III. razred srednje šole ali VIII. razred ljudske šole ali predzadnji razred meščanske šole, ako so stari vsaj 14 let in napravijo sprejemni izpit iz slovenščine, nemščine, računstva, geometrije, prirodopisja, zemljepisja in prirodoslovja. Pri izkušnji se zahteva toliko znanja, kolikor si ga pridobijo učenci v pripravljalnem razredu. Vpisovanje v II. letnik se vrši 5. julija od 9. do 12. ure in začetkom šolskega leta. Vstopnina je 10 kron, prispevek za učila pa 20 kron. K vpisovanju je prinesiti krstni list in zadnje šolsko izpričevalo. Vpisuje se lahko tudi pismenim potom. Vsa nadaljna pojasnila daje ravnateljstvo zavoda. Ravnateljstvo.

Tatvina koral. Na Dunaju je bila te dni ukradena bivšemu avstroogrskemu poslaniku Kajlu Emilu Fürstenbergu potovalna taška v kateri se je nahajal niz koral, vrednih 6 do 8 milijonov kron. Storitca se doslej še ni dalo izslediti.

Porotno sodišče.

Maribor, 18. junija.

Roman Kocjanove kobile.

Ključavničar France Mlakar iz Trnovca pri Ptujju je šel 6. februarja z doma, kakor zatrjuje na obisk k svojemu stricu v Celje, kjer je 1. 1894 zagledal luč tega grešnega sveta in kjer se mu sploh najbolj dopade. Ko tako sam tava po cesti, si misli: In glej, še se prikažeta dva prijatelja, baje namenjena na obisk svojih mladih tetk v sosednji vasi. Ali ko gredo tako dalje, je vsem trem „padlo v glavo“: ni dobro trem takim poštenjakom peš hoditi po trdi cesti, dočim je v sosednji Slovenji vasi toliko konjske zaloge. In ko pridejo v vas, so kmalu doznali, da ima France Kocjan čisto odveč eno kobilo in koleselj. Sklenili so, da ga rešijo te nadloge. Hlev je bil odprt, kobila dobro nakrmljena, voz zunaj, oprema v hlevu, v nekaj minutah je bilo vse delo opravljeno. Sedli so na voz, hiii! in pozabljen je bil stričev obisk v Celju in obisk mladih tetk v Slovenji vasi. Izbera izmed 3 v hlevu stoječih konj ni bila prenaporna; 126 km do Krapine so prevozili v dobrih 8 urah. V bližini, mogoče v Stubiških Toplicah je ciganska tolpa po zajutruk ravno kar premišljevala na kupčijo ravno s tako kobilo in takim vozom. Že bi bilo lahko vse v redu, kar se ob to kupčijo izpodtakne oko postave, ki v deželi Jelachičev ravno tako vidi vse — če namreč hoče — kakor pri nas v deželi padajočih cen in vedno dražjih in manjših zemelj. Prišel se je divji lov čez drn in strn, preko vode in na suhem, dokler je Mlakar opesal — prijateljja sta se neznano kam zgubila — in se je udal v voljo božjo. Če sem prav razumel, je kobila nazaj grede že zopet vozila svojega ljubega lastnika Kocjana, Mlakar pa je „v spremstvu“ oborožene

tovarišije zopet peš meril pot nazaj proti Ptujju, od koder so mu na državne stroške pre-skrbeli pot pred mariborske porotnike.

Mlakar ni napčen fant, prizna vse, in je nasproti svojima tovarišema tak kavalir, da ju kratkomalo zataji; nihče drugi, on sam se je seznanil s Kacjanovo kobilo in vozom. Kar pa Mlakar svojemu zagovoru sam ni dosti verjel, mu porotniki niso sploh nič verjeli; potrdili so vprašanje na tatvino v družbi, nakar mu je visoki senat dal priliko, da bo na ta zlet v Krapino cela tri leta pomnil v težki ječi v rumeni hiši na Pobrežju. Tako bo še le čez 3 leta roman Kocjanove kobile končan.

Ljubitelj konjske opreme.

Anton Kramberger iz Babincev pri Ljutomeru vkljub vsemu prizadevanju biti skozi-skozi poštenjak, ne more krotiti svojega prevročega srca za tuje konjske opreme. Kolikokrat so mu to njegovo prevroče srce že skušali ohladiti po mrzlih zaporih in ječah, vse zaman. Se nahaja v tistih nerodnih letih, ko 40 letna srca v tej ali oni ljubezni prekipevajo preko meje. Poglejte! Kramberger se je zaljubil v Ormožu v Augusta Bauerja težke in lahke komate, vrvi in celo v pasjo opremo. Ni mu bilo dovolj tega. Šel je v Ljutomer, tam se je zaljubil zopet pri Francetu Seršenu v angleško konjsko opremo, v komate in še v eno, najbrže prleško konjsko opremo. Po lastnem zadržilu so mu orožniki nasvetovali, naj gre v Maribor, pa naj se v hiši pokore izpove vse te pregrešne ljubezni. Res se je podal v Maribor s trdnim namenom, da v skesanem priznanju olajša svoje pretežko srce. Pa kaj je napravil? Namesto k spovedi v cerkev, namesto priznanja v hišo pokore, gre mimo obeh teh poslopej čez celo mesto, preko mostu k Rapocu na Tržaško cesto; že od daleč duha in voha konjski hlev, njegovo srce mu hoče počiti, ko zagleda v hlevu toliko čedne konjske opreme. To pot si jo samo ogledam. In res gleda in gleda, kar zagleda zelo čedne vajeti — no te le si lahko vzamem v spomin na Maribor. A ta spomin ga je pričel peči, tako hudo peči, da ga je nazaj grede kar na Glavnem trgu prodal. Lastnik vajeti, Jančez Potočnik bi se bil lahko obrisal zanje, da Krambergerja to pot ni zadela kazen božja.

Razen ljubezni do tega mariborskega spomina taji Kramberger vse, kar mu je državni pravdnik naprtil računov čez 12.000 K. Glede Ormoža se izgovarja na vojake, glede Ljutomera pa na Hrvate; on je od le teh vse pošteno kupil in potem kajpada zopet pošteno razprodal, zakaj on ni kakšen navaden hlapec, kakor ga imajo zapisanega, ampak on je samostojen, ima konje in „furung“ kolikor jih hoče. Tiste vajeti tam pri Rapocu v Mariboru, no, tisto naj že bo, tam ga je res enkrat vrag zmotil. Našlo pa se je pri njem še toliko spominov tudi iz Ormoža in Ljutomera, da je gospod Kramberger v celi porotni dvorani našel sicer odprta ušesa, toda srca vsa zaprta.

In tako mu je visokoučeni senat z mirno vestjo naložil pokoro na 7 let težke ječe. V tem času vsaj bo njegovo prevroče srce našlo hlad in mir pred konjskimi opremami.

Zlet Sokolskega Saveza SHS v Maribor dne 29. avgusta 1920!

Zadnje vesti.

Vstaja turških nacionalistov.

DKU Rotterdam, 20. junija. Iz Carigrada se poroča o aliiranih četah: Angleške čete pod poveljstvom Milnerja branijo azijsko obal morskih ožin, Francozi, ena divizija ter šest bataljonov alžirskih strelcev pod poveljstvom generala Wilsona pa evropsko obrežje. Nacionalisti vedno bolj pomnožujejo svoje uspehe, ter imajo razen Ismida in smyren-

skega poluotoka v svojih rokah vso Malo Azijo. Njihovo število se ceni na 17.500 regularnih ter 195.000 iregularnih vojakov. V notranjosti Male Azije se baje nahajajo ogromne količine orožja in municije.

Kapitulacija klerikalcev.

Beograd, 20. junija. (Izvirno.) Na večerajšnji seji narodnega predstavništva je pri debati o volilnem zakonu za konstituanto nastopil minister Protić najodločnejše proti volilni pravici za ženske. Vsled tega so slovenski klerikalci kapitulirali ter je poslanec Hohnjec umaknil svoj tozadevni predlog.

Pasivna volilna pravica za učitelje.

Beograd, 20. junija. (Izvirno.) Nekateri listi so prinesli te dni vest, da je tudi za učitelje ter državne uradnike dovoljena pasivna volilna pravica, oziroma da v slučaju, da bi bili izvoljeni za državne poslance ter bi mandat tudi res sprejeli, ne bi radi tega izgubili svoje službe. Kakor pa smo sedaj doznali od verodostojne strani, ta vest nikakor ne odgovarja resnici. Ministrski svet je tozadeven predlog o spremembi tega člena, odklonil g. poslanec Voglar pa je stavil drug tozadeven predlog, ki pride pred narodno predstavništvo prihodnji torek.

Naše čete v Baru in Ulčinju.

LDU Beograd 20. junija. Kakor hitro so italijanske čete izpraznile Bar, Ulčinj in celo črnogorsko Primorje, so zasedle vse te kraje vladne čete. Italijani so definitivno zapustili one kraje.

Smer italijanske zunanje politike.

LDU Beograd, 20. junija. Iz Pariza javljajo, da se govori v francoskih vladnih krogih, da bo italijanski zunanji minister usmeril svoje delo, po katerem se bo nato ravnal Giolittijev kabinet v zunanji politiki. D' Annunzio namerava izkoristiti Giolittijev prihod, da izprazni mesto s svojimi četami in da pridejo na to mesto regularne čete. D' Annunzio hoče oditi v Rim, da določi pogoje za spremembo reškega režima.

Donavska konferenca.

DKU London, 20. junija. V ministrstvu za zunanje stvari se je vršila včeraj prva seja mednarodne donavske komisije, katere se je udeležil za Avstrijo konzul Mayerhauser. Za predsednika je bil enoglasno izvoljen francoski zastopnik Legrand. Seja se je pečala izključno le s konstituiranjem. S sestavo mednarodne donavske komisije pre-stane poslovati dosedanja interalirana. Prihodnja seja se bo vršila najbrž v torek 22. junija.

Pruska ustava.

DKU Berlin, 20. junija. Ustavni odsek pruskega deželnega zbora je sklenil na svoji včerajšnji seji ustanovitev posebnega državnega sveta, katerega predsednik bo obenem tudi predsednik pruske republike.

Rusija za mir z zapadno Evropo.

LDU Berlin, 19. junija. Predsednik moskovskih sovjetov Kamenjev je izrazil poročevalcu lista „Daily News“, da bi bila Rusija v imenu sprave in miru pripravljena k sklepu pogodb z zapadno Evropo.

Izdaja: Tiskovna zadruga Maribor.

Odgovorni urednik: Fr. Voglar.

Tiska: Mariborska tiskarna d. d.

Mala oznanila.

Vila na prodaj v Mariboru v Tomanovi ulici št. 7. Ponudbe oz. vprašanja na J. F. K. Sv. Barbara v Halozah. 5-3

Proda se eno žensko in dva moška kolesa, dva para moških čevljev št. 42 in 46 in srebrna ura. Meljska cesta št. 7. Pri kamenitem mostu, hodnik, vrata št. 9 na dvorišču.

Prodana se dva šivalna stroja, eden popolnoma novi drugi bolj stari. Naslov pove upravništvo.

Miroslav Nabergoj, Maribor

5-5 Gosposka ulica št. 14
vhod Tkalska ulica (Webergasse)

Zaloga manufakturnega blaga.

Velik izbor batista, cefirja, platna za srajce in rjuhe, bombaževine, nogavic itd.

Tovarniške cene! Samo na debelo! Direktni uvoz!

Zavod za straženje in zaklepanje v Mariboru

prevzame

vsako vrsto straženja v mestu, na kolodvorih, kakor tudi spremljanje železniških voz. Pojasnila v pisarni Pristaniščna ulica 2.

Rogaška Slatina

Najboljša mineralna voda

Tempel vrelec, namizna voda

Styria vrelec, medicinalna voda

Donatski vrelec, medicinalna

:: voda najmočnejše vrste ::

Zastopstvo v vseh večjih mestih in krajih. Dobiva se v vseh prodajalnah in restavracijah. Pojasnila daje

Ravnateljstvo Zdravilišča Rogaška Slatina.

restavracijo „Oficirski dom“.

Podpisani ima čast javiti, da je prevzel Dobe se gorla in mrzla jedila. Najfinejša vina in vedno sveže pivo. — Sprejemajo se abonenti po 16, 18 in 20 kron dnevno, kateri naj se blagovolijo naročiti pri podpisaneu.

Za točno in solidno postrežbo jamči

Nikola Sandolič

restavrateur, Maribor, Slomškov trg št. 17

Jakob Lah, Maribor

Glavni trg 2.

Zaloga čevljev, gamaš, perila, potnih košar, tržnih torbic itd.

Najceneje! 10-5 Solidno!

Širite naš list!

Restavracija na južnem kolodvoru v Mariboru

se priporoča potujočemu občinstvu.

Priznana izborna kuhinja. Pristna vina in sveže pivo.

Fr. Stickler.

Pohištvo

Spalne, jedilne in gosposke sobe, kuhinjska oprava, podložki, modroci, otomane, spalni in dekoracijski divani, postelje, omare, mize in stoli iz mehkega in trdega lesa, železne postelje in umivalniki ter vse vrste lesenega, železnega in tapciranega pohištva v vsakem slogu od proste do najfin, izvršitve po jako nizkih cenah pri trdki za pohištvo

KAREL PREIS, Maribor
Slomškov trg št. 6

Svoboden ogled! 217 Ceníki zastoj!

Zakaj ga pa biješ?

»Ker mi je kupil nek drug list, dočim sem ga poslal po

„Mariborskega delavca“

ki je najcenejši dnevnik v Jugoslaviji!

Najvarnejša naložba denarja po 4¹/₂%.

Hipotečni zavod mestne hranilnice v Mariboru, Orožnova ulica 2, izdaja 4¹/₂% zastavnice s kuponi od 1. januarja in 1. julija vsakega leta, katere so po zakonu pupilarnovarne in se uporabljajo za plodnosno naložbo kapitalov občin, cerkva, ustanov, sirotinskega denarja itd. Pravilom odgovarjajoče kritje zastavnic nadzoruje vladni komisar. Za zastavnice jamčijo razun pupilarnovarno vknjiženih hipotekarnih terjatev še rezervni zaklad po 1.500.000 kron in vso ostalo premoženje zavoda. Zastavnice se dobijo po dnevnem kurzu pri hipotečnem zavodu mestne hranilnice v Mariboru. Zavod dovoljuje hipotekarna posojila po 4¹/₂%.

Največje domače podjetje v Jugoslaviji!

„Balkan“

Trgovska, špedicijska in komisijska delniška družba

• MARIBOR •

Pisarna: Cankarjeva ulica št. 1
Telefon interurb. 375

Redne zveze z največjimi tu- in inozemskimi tvrdkami.

Spedicijski oddelek:

Prevažanje vsakovrstnega blaga na mariborskem trgu, špedicija vseh vrst, zacarinanja, prevoz z nabiralnimi vozovi na vse strani, selitve s patentiranimi vozovi, vskladiščenja raznega blaga in pohištva.

Blagovni oddelek:

Prodaja vsakovrstnega blaga na debelo, import ter eksport, prekmorska kupčija.

Komisija:

Prevzame se vseh vrst blago v prodajo.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Mariboru

Deln. glavnica z rezervn. zakladi okrog 50 mil. kron

CENTRALA V LJUBLJANI

Deln. glavnica z rezervn. zakladi okrog 50 mil. kron

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju, ekspozitura Ptuj.

Obreštuje vloge na knjižice in na tekoči račun s 3 odstotkov brez odpovedi, proti trimesečni odpovedi s 3 in četrt odstotkov čistih.
Kupuje in prodaja devize, valute, vrednostne papirje itd., eskontira menice, devize, vrednostne papirje itd.

Izdaja čeke, nakaznice in akreditive.
Daje trgovske kredite pod ugodnimi pogoji in produme na vrednostne papirje in blago.
Izvršuje vse bančne transakcije.